

Gönyű Község Önkormányzata

Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója

2022 - 2024

Major Gábor
polgármester

Záradék:

Jóváhagyta Gönyű Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 156/2022. (X. 20.) önkormányzati határozatával

Gönyű, 2022. október 20.

dr. Szigethy Balázs
jegyző

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	3
1.1. Jövőkép, célok	4
1.2. Alapelemek, értékek	5
1.3. Célcsoportok.....	5
2. Helyzetkép	6
2.1. A település demográfiai, infrastrukturális jellemzői	6
2.2. Demográfiai és infrastrukturális jellemzők	7
2.3. Foglalkoztatási jellemzők.....	9
3. A település pénzübeli és természetbeni juttatásainak, valamint szociális, egészségügyi szolgáltatásainak jellemzése	9
3.1. Pénzübeli és természetbeni ellátások	9
3.2. Szociális szolgáltatások – Egészségügyi alapellátások	10
3.2.1. Szociális alapszolgáltatási formák	11
3.2.2. A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások.....	12
4. Szolgáltatások iránti igények	13
5. A szociális szolgáltatások fejlesztésének főbb irányai	14
6. Ütemterv a szolgáltatások biztosítására	15

1. Bevezetés

A SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI KONCEPCIÓRÓL RÖVIDEN

A koncepció arra hivatott, hogy kijelölje azokat az irányokat, amelyek alapján a szolgáltatási stratégiák, operatív programok, fejlesztési projektek megfogalmazódnak. Meghatározza azt a fő szakmai, gazdasági irányt, melyhez kapcsolódnia kell a programoknak, feladata, hogy megjelöljön felfogásmódot, nézőpontokat, elgondolásokat, a teljes rendszert nézve, annak fontosabb színtereit meghatározva.

A koncepció:

- meghatározza azokat az értékeket, amelyek mentén a kerületi szociálpolitika érvényesül, melyeknek meg kell valósulniuk a szociális szolgáltatások során;
- meghatároz célokat, amelyek a szolgáltatások biztosítására, a fejlesztésekre irányulnak, illetve amilyen irány felé vinni szeretné az önkormányzat az ellátás rendszerét;
- megfogalmazza azokat az elképzeléseket, amelyek meghatározzák, hogy az új típusú intézmények biztosítása érdekében milyen lépéseket tesz az önkormányzat;
- feladata, hogy láthatóvá tegye a település szociális rendszerének hiányosságait, ez alapján kijelölje a fejlesztés irányát, ütemét, valamint, hogy adatokkal alátámasztva elősegítse a döntéseket és előrevetítse a tendenciák jövőben várható alakulását;
- kijelöli azokat a célterületeket, célcsoportokat, amelyek a településen fokozott figyelemben kell, hogy részesüljenek, amelyek helyzetüknél fogva prioritást élveznek. Felméri a kerület ellátórendszerének helyzetét, valamint rámutat azokra a pontokra, ahol együttműködés lehetséges, szükséges, más települési önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, egyházakkal, és egyéb, nem önkormányzati intézményfenntartókkal.

A koncepció legfontosabb tartalmi elemeit törvény határozza meg:

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése szerint a legalább 2000 lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.

A szolgáltatástervezési koncepciót az önkormányzat az elfogadást megelőzően véleményezteti a 19/2018. (XI. 26.) önkormányzati rendelet 28. § (3) bekezdésében felsoroltakkal és a koncepció végleges változatának elfogadása során a kialakított véleményeket az önkormányzat lehetőség szerint figyelembe veszi.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. §-a szerinti kötelezettségnek eleget téve a Képviselő-testület 2022-ben felülvizsgálta a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (a továbbiakban: HEP). A vonatkozó jogszabály kimondja, hogy minden koncepciónak összhangba kell kerülnie a HEP-pel.

A szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata

A társadalmi környezet, annak változása, amely meghatározza egy adott településen működő szociális ellátórendszer létjogosultságát, valamint annak fejlesztési irányait. A hatékony fejlesztés szempontjából szükséges a megoldásra váró feladatok, célok ismételt áttekintése, rendszerezése.

A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat két évente felülvizsgálja és aktualizálja. A koncepció felülvizsgálata a koncepcióhoz képest a település sajátosságaira, azok alakulására koncentrál.

Tartalmazza különösen:

- a koncepció tartalmi elemeiben bekövetkezett változásokat,
- az ellátórendszer változását, a koncepcióban vállalt feladatok teljesülését, illetve az újabb terveket,
- a koncepcióban vállalt feladatok teljesülését, illetve az újabb terveket.

A törvényi kötelezettség teljesítésén túl a koncepció felülvizsgálatának elsődleges célja, hogy a település minden lakója számára legyenek elérhetőek olyan ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják és a minőségi ellátást biztosítják.

További cél, hogy a szociális szféra működése magas színvonalon feleljen meg a szakmai kritériumoknak és eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatásokat ügyfelek számára.

A vizsgált területet meghatározó jogszabályok az előző felülvizsgálat óta több alkalommal változtak. A jelen felülvizsgálat annak elkészülésekor aktuális jogszabályi környezetre épül. A koncepció felülvizsgálatának érdekében az adatok, vélemények és javaslatok megismerése céljából megkerestük az önkormányzatunk által fenntartott helyi egészségügyi szolgáltatásokat, a vöröskereszt helyi szervezetét, a nyugdíjasok helyi közösségét, az iskola és az óvoda-bölcsőde vezetőit, a szülői közösségeket, a helyben működő egyházak képviselőit, a Gönyői Szociális Alapszolgáltatási Intézményt, a Képviselő-testületet, valamint a testület bizottságait is.

1.1. Jövőkép, célok

A Koncepció felülvizsgálatának alkalmával fontos az alapelvek megerősítése, kiegészítése a tapasztalatok alapján.

A modern szociálpolitika alap gondolata, hogy társadalmunk alrendszerének működése során az egyén vagy egyének kisebb-nagyobb közösségei, csoportjai számára adódhatnak olyan helyzetek, problémák, amelyek miatt átmenetileg vagy véglegesen (betegség, megváltozott munkaképesség, fogyatékoság, munkanélküliség, a család hiánya, a családi körülmények változása, a jövedelemhiány, illetve alacsony jövedelem, a lakhatási problémák, a hajléktalanság, stb.) képtelenné válnak elfogadható szinten gondoskodni saját magukról. A szociális gondoskodás feladata e társadalmilag tipikus, de egyénileg jelentkező élethelyzetek feltárása és a jog által biztosított keretek között reagálni erre, az egyén szabadságának és személyiségi jogait tiszteletben tartása mellett oly módon, hogy a közösség védelme is megvalósuljon.

Az állami feladatvállalás meghatározó elve e területen összekapcsolódik egyrészt a szubszidiaritás elvével, másrészt a rászorultsággal, kiegészülve a helyi szociálpolitika öngondoskodásra ösztönző törekvéseivel.

A Képviselő-testület a társadalompolitikai célok elérése érdekében alapelveket fogalmaz meg, az alábbiak szerint:

- A településről való elvándorlás megelőzése, a lakosság szám növekedésének elősegítése;
- A kohéziót segítő szerveződések támogatása.

1.2. Alapelvek, értékek

Az általános alapelvekre építve a szociálpolitikai célkitűzések megvalósításában további elvek fogalmazódnak meg:

- Jog az emberhez méltó életre.
- A szociális biztonsághoz való jog.
- A rászoruló joga az ellátáshoz való hozzájutás vallási, felekezeti, etnikai, nemi, fizikai és mentális helyzete alapján való megkülönböztetés/megkülönböztettség nélkül.
- Az ellátások igénybevételekor a mindennemű állampolgári jogok szem előtt tartása.
- Az életfeltételek, életkörülmények javítása érdekében tett segítségnyújtás folyamatában az egyén autonómiájának, képességeinek hangsúlyozása, támogatása.
- A segítségnyújtás során a támogatott egyének aktív részvétele.
- -Az ellátások megszervezésekor a hatékonyság és a hatásosság lehető legmagasabb foka, mely elősegíti az egyenlőtlenségek csökkentését, és az ellátáshoz való hozzáférhetőség növelését.
- A szociálpolitikai célkitűzések megvalósítási folyamatában a források felhasználásának összehangoltsága.
- Emberközeli ellátórendszer.

Az alapelveket alátámasztó értékek:

- Biztonság: a rászorulóknak hozzá kell jutniuk az őket megillető ellátásokhoz, valamint cél, hogy a váratlan élethelyzetbe, krízishelyzetbe került családok, egyének életszínvonalának lehetőség szerinti megőrzése. Mindennek a lehető legnagyobb hatékonyság és hatásosság elérése mellett kell megvalósulnia. Fontos, hogy amennyiben a juttatások köre, összege változik, azt körültekintő, alapos döntés előzze meg.
- Egyéni központúság: az ellátás központjában az egyén, illetve a család áll, a jogszabályi keretek között személyre szabottan.
- Egyenlőség: a szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosításában, az ezek által megteremtett lehetőségekben.
- Szabadság: az ellátási forma és a segítő szakember személyének megválasztásában, az adott intézmény lehetőségeihez mérten, működési elveihez igazodva.
- Innovativitás.
- Minőségi ellátás: törekedni kell a minél magasabb színvonalú ellátás biztosítására.

1.3. Célcsoportok

A szociálpolitika célcsoportjainak meghatározásakor fontos, hogy a szociálpolitika ne legyen egyenlő a szegénypolitika fogalmával, így ne csak az anyagi szempontból leghátrányosabb csoportok, társadalmi rétegek támogatottsága valósuljon meg. Természetesen a szegénység elleni küzdelem alapvető feladat, hiszen a szegénység egyéb problémákat is maga után von, mint például családi krízisek, egészségi problémák, mentális zavarok, az oktatáshoz való hozzájutás megnehezedése.

A szociálpolitikai célcsoportok:

- A mélyszegénységben, periférián élők:
  - a jövedelem nélkül élők, illetve azok, akiknek nincs lehetőségük jövedelemforrás létesítésére (pl. a feltételek meglétének hiányában társadalombiztosítási ellátásra nem jogosult idősök, betegek),
  - hajléktalanok.

- Az aktív korú tartósan álláskeresők, akik külső támogatás, segítség nélkül nem vagy csak nagyon nehezen lesznek újra a munkaerőpiac tagjai.
- A szociális helyzetük, életvezetési problémáik miatt adósságot felhalmozó családok.
- Gyermekeiket egyedül nevelők, akik egy jövedelemből vagy szociálpolitikai ellátásokból tartják fenn családjukat; illetve gyermekeiket.
- Nagycsaládosok, ahol az egy főre jutó jövedelem alacsony, a szülők keresőtevékenysége esetén is.
- Időskorúak, kiemelve az egyedülállókat, akik a település sajátosságai alapján általában családi házat tartanak fenn alacsony nyugdíjuktól, és egyéb (egészségügyi) hátrányokkal is küzdenek.
- A fogyatékkal élők, tartós betegségben szenvedők, pszichiátriai betegek, akik speciális élethelyzetük miatt speciális ellátásokat igényelnek, és az őket segítő hozzátartozók.

2. Helyzetkép

2.1. A település demográfiai, infrastrukturális jellemzői

A település Magyarország északnyugati részén, Győr-Moson-Sopron megyében, a Győri Járás területén helyezkedik el.

Gönyű község közvetlenül a Duna partján, a Bakony-ér és a falut délről ölelő 3200 hektáros erdő szomszédságában egy páratlanul jó megközelíthetőséggel rendelkező település. Gönyű község bel- és külterületein sem telepek, sem pedig szegregátumok nincsenek.

Településünkhöz tartozó külterületen élők többnyire idős, nyugdíjas emberek, akik korábban mezőgazdasággal foglalkoztak, napjainkban már csak saját konyhakertjeik megművelésével foglalkoznak. Ezen a településrészen lovarda és kertészet működik, ahol alkalmi munkavállalásra nyílik lehetőségük. Egy iskolás gyermek és egy bölcsődés korú gyermek is él ezen a településrészen, ők a helyi általános iskola és a helyi bölcsőde szolgáltatását veszik igénybe.

Ezen a településrészen nincs bevezetve az ivóvíz, a csatorna és a gáz. Fűtő kutakból nyerik az ivóvizet. A településről a helyközi buszjáratokkal vagy kiépített kerékpárúton tudnak bejutni Gönyű belterületére, ami kb. 3 kilométernyi távolság és mindkét lehetőség rendelkezésre áll Győr felé is, ami pedig kb. 15 kilométernyi távolságra van tőlük.

Községünk mai gazdasági versenyképességét az ipar és a hozzá kapcsolódó vízi- és közúti szállítás határozza meg. A vasúti közlekedés lehetősége is rendelkezésre áll, azonban ennek a gyakorlati alkalmazása még mindig várat magára. Több nagy cég biztosít munkát a falu és a környék lakosainak, mint pl. Wuppermann Hungary Kft. és a ThyssenKrupp Hungary Kft., Mercanta Hungária Kft., Euro-Clear Magyarország Kft., Uniper Hungary Kft., Leier Hungária Kft., Wiesbauer-Dunahús Kft., de rajtuk kívül még további 149 gazdasági társaság, és 167 egyéni vállalkozó is működik.

A külterületet kivéve a településen vezetékes ivóvíz áll rendelkezésre, kiépült a csatornarendszer és a gázvezeték.

Útjaink aszfaltozottak, az utcák egy részének mindkét oldalán járda van. A hiányzó járdák kiépítése megkezdődött, a járda- és útfelújítás is folyamatos. A közvilágítás korszerűsítésre került.

A település – a külterületet kivéve – rendelkezik vezetékes telefon, kábeltelevízió és internet-csatlakozási lehetőséggel.

A gyermekeink részére általános iskola, óvoda és bölcsőde áll rendelkezésre, az idősek és rászorulóknak pedig a helyi nappali ellátást nyújtó szociális alapszolgáltatási intézmény szolgáltatásait vehetik igénybe.

Az egészségügyi ellátásról házi orvos, fogszakorvos és védőnő gondoskodik, megszervezésre került hetente egyszer az ezeket kiegészítő laborellátás is. Terveink között szerepel az állandó gyermekorvosi jelenlét biztosítása is. Ezeket az egészségügyi szolgáltatásokat egészíti ki a helyi gyógyszerészár működése.

Sportolási lehetőséget biztosít a falu lakossága számára a helyi sportcsarnok és a Gönyű SE edzőterme, ahol akár szaunázási lehetőséget is találnak, de hagyományos és műfüves pálya is a sportolni vágyók rendelkezésére áll.

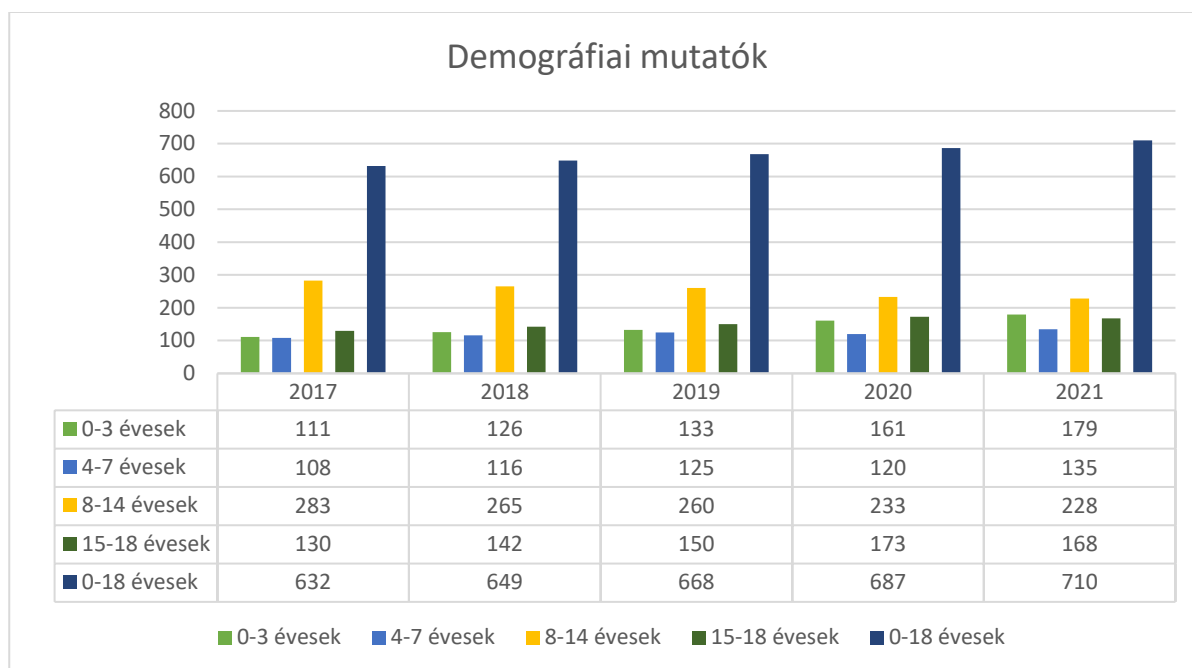
A társadalmi környezet és annak változása, meghatározza egy adott településen működő szociális ellátórendszer létjogosultságát, valamint annak fejlesztési irányait. A hatékony fejlesztés szempontjából szükséges a megoldásra váró feladatok, célok ismételt áttekintése, rendszerezése.

2.2. Demográfiai és infrastrukturális jellemzők

A lakosság számának, összetételének vizsgálata megmutatja, milyen társadalmi-demográfiai folyamatok történnek a településen, ami segít meghatározni a szolgáltatások fejlesztésének irányait is.

A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztályra vonatkozólag:

XII.31.	0-3 évesek	4-7 évesek	8-14 évesek	15-18 évesek	0-18 évesek	lakosság összesen
2017.	111	108	283	130	632	3250
2018.	126	116	265	142	649	3281
2019.	133	125	260	150	668	3308
2020.	161	120	233	173	687	3340
2021.	179	135	228	168	710	3381

Születések számának alakulása a településen (védőnői adatszolgáltatás alapján):

Évszám	Született gyermekek száma
2017.	21
2018.	35
2019.	31
2020.	45
2021.	41

Belföldi vándorlások

A 2020-as évben a kedvező állami támogatások igénybevételek lehetőségét kihasználva nagy számban jelentek meg a fiatal családok a településen, akik Gönyűn szerettek volna végleg letelepedni. Ez a tendencia 2021-ben és még 2022-ben is folytatódott. A településről elköltözők száma nem mutat növekedést. Ennek több oka is van. Egyrészt nagy a munkaerőfelvevő-képesség a kedvező földrajzi elhelyezkedés miatt, másrészt helyben is több cég működik, pedig az önkormányzat nagy gondot fordít a családok támogatására, az idősek gondozására és az egészségügyi ellátás magas színvonalának támogatására.

Egyre többen települnek a községbe az ország gazdaságilag elmaradott településeiről is. Eleinte az egyéni munkavállalók jelennek meg, majd hamarosan követi őket a család.

Gönyűre jellemző az Erdélyből ide költözötték számának növekedése is. Bár egy részük a bejelentkezőknek az állampolgárság megszerzése után külföldre távozik munkavégzés céljából, ahol többnyire le is telepszik, az a réteg, akik elsősorban vásározásból él, ingatlanokat vásárol magának, gyermekeit a helyi óvodába, iskolába járattja és igyekszik gyökeret eresztetni.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda- és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	7,24
2017	4,93
2018	11,76
2019	9,98
2020	6,35
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településre az elvándorlás nem jellemző napjainkban, sokkal inkább a bevándorlás. A bevándorlás a megüresedő, felújításra szoruló ingatlanok igénybevételében jelentkezik, azonban a település adottságaiból adódóan az új építésű ingatlanok csak kis mértékben alakulnak ki, mivel kevés a beépíthető ingatlan.

2.3. Foglalkoztatási jellemzők

A település közigazgatási területén több nagy cég, magánvállalkozás van jelen és érezteti hatását az is, hogy két város között (Komárom és Győr) félúton található a település, így mindkét irányba járnak dolgozni a községből.

A helyi nagyobb cégek elsősorban az alacsony képesítésű munkaerőt foglalkoztatják, azonban a működéshez szükséges létszámot csak más településekről, valamint külföldről érkező munkaerővel tudják feltölteni.

A magasabb képzettségű munkavállalók többségében más településen vannak foglalkoztatva.

A szakképzettség nélküli, jellemzően inkább idősebb korosztályból kikerülő munkavállalók között jellemző, hogy tartósan munkanélküliek.

A nyugdíjkorhatárt elérők jellemzően a nyugdíjba vonulásukat követően egy-két évig dolgoznak tovább, ezt követően fokozatosan megszüntetik a munkaviszonyukat.

A női munkavállalók esetében jellemző, hogy igénybe veszik azt a lehetőséget, hogy 40 év munkaviszony után élnek a nyugdíjazás lehetőségével. A fiatalabb korosztály pedig hosszabb ideig kiesik a munkából, mivel a vállalt kettő vagy három gyermekkel hosszabb ideig maradnak otthon.

Összességében a településre inkább jellemző, hogy az itt jelenlévő cégek, vállalkozások munkaerőhiánnyal küzdenek. Az alacsony képzettségű munkát keresők pedig átmenetileg a közmunkaprogram keretében találnak foglalkoztatást.

3. A település pénzügyi és természetbeni juttatásainak, valamint szociális, egészségügyi szolgáltatásainak jellemzése

3.1. Pénzügyi és természetbeni ellátások

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) 18. §-a és 18/A. §-a szerint a jegyző, a járási hivatal a települési önkormányzat képviselő-testületének feladat- és hatáskörébe tartozó szociális ellátásokra való jogosultság megállapítása, az ellátások biztosítása, fenntartása és megszüntetése céljából nyilvántartást vezet. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 140. § (1) bekezdés a) pontja szerint a

gyámhatóság nyilvántartást vezet az általa megállapított és folyósított pénzbeli és természetbeni ellátásokról.

Kapcsolódó jogszabályok:

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény;
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény;
- a szociális és gyermekvédelmi ellátások országos nyilvántartásáról szóló 392/2013. (XI. 12.) Kr.

Járási hivatalokban igénybe vehető pénzbeli és természetbeni szociális ellátási formák:

- Időskorúak járadéka: az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás
- Ápolási díj: az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás
- Közgyógyellátás: a közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás
- Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság

Településünkön igénybe vehető pénzbeli és természetbeni szociális ellátási formák:

1. Lakásfenntartási támogatás (a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott hozzájárulás a közüzemi költségek tekintetében)
2. Gyógyszertámogatás (a gyógyszerköltségek)
3. Temetési segély (temetési költségekre igényelhető)
4. Rendkívüli települési támogatás (a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére nyújtható támogatás)
5. Köztemetés költségeinek megtérítése alóli mentesítés
6. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás (a települési önkormányzat képviselő-testülete a gyermeket a rendeletében meghatározott mértékű rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került)
7. Születési támogatás (a gyermek születéséhez kapcsolódó kiadások fedezetére szolgál)
8. Iskolakezdési támogatás (általános iskolai vagy középiskolai tanulmányokat nappali tagozaton folytató gyermekek részére)
9. Felsőoktatásban résztvevők támogatása (az első diploma megszerzéséhez, a felsőoktatási intézmény által az oklevél megszerzéséhez meghatározott képzés idejének a tartama alatt nyújtott támogatás nappali képzésben résztvevő hallgatók részére)
10. Gyermekétkeztetés
11. Szünidei gyermekétkeztetés
12. Szociális tűzifa juttatás

3.2. Szociális szolgáltatások – Egészségügyi alapellátások

A településen működik háziorvos, fogszakorvos, védőnő a hét minden napján. A gyógyszertár szintén napi nyitvatartással üzemel. Minden héten csütörtökön laborvizsgálatokhoz helyben történik a labor mintavétel. A háziorvosi szolgálat napi szinten átlagosan 80 beteg ellátást végzi el, ebből körülbelül 15-20 fős a személyes beteg-orvos találkozás. A háziorvosi tájékoztatás szerint a lakosság egészségi állapota az országos szinthez viszonyítva továbbra is jónak mondható.

A fogszakorvosi beteglétszám 5.195 fő mivel nemcsak Gönyű, hanem Nagyszentjános települést is ellátja. Mindkét településen az iskolafogászati szűréseket az előírásoknak megfelelően látja el.

A védőnői szolgálat jól működik, a kötelező feladatokon kívül 2021-ben a SOTE védőnőképző szakának végzős hallgatóját fogadta szakmai gyakorlatra 5 héten át és az Uniper támogatásával mozgásfejlesztő gyógytorna foglalkozásokat szervezett.

MSZSZ gyermekorvos jár a faluba, de csak kéthavonta. Ezt a szolgáltatást 2021-ben 91 fő vette igénybe.

A Szociális Alapszolgáltatási Intézmény keretein belül családsegítő kollégát biztosít és heti egy alkalommal pszichológus fogadja a gyermekeket vagy gyermekes családokat. Az intézmény munkatársai az intézményt felkereső vagy ide irányított felnőttekkel és gyermekekkel foglalkoznak prevenció és korrekció céljával, melyet tanácsadási, ügyintézési és gondozási tevékenység, illetve különböző szolgáltatások közvetítése és nyújtása formájában valósítanak meg. Az intézmény tevékenységeit a helyi lakossági igények, a vonatkozó jogszabályok kötelezettségei és szakmai előírásai, továbbá a határozatlan időre szóló működési engedély alapján végzi.

3.2.1. Szociális alapszolgáltatási formák

Az önkormányzat személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatást biztosít

- étkeztetés (napi egyszeri meleg étkeztetés);
- házi segítségnyújtás (azoknak a személyeknek a részére, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk egyéb módon nem gondoskodnak);
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (az önkormányzat saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott segítsége);
- családsegítés;
- idősek és demens személyek nappali ellátás keretében.

A Gönyői Szociális Alapszolgáltatási Intézmény 2008-ban jött létre, Gönyői Idősek Klubja néven, azzal a céllal, hogy biztosított legyen az idősek nappali ellátása a településen élők számára. 2011. január 1-től az idősek klubja mellett már a házi segítségnyújtást, valamint az étkeztetést és 2019. januárjától a demens személyek nappali ellátását, mint szociális alapszolgáltatásokat biztosítja a Gönyői Szociális Alapszolgáltatási Intézmény. A súlyosabb egészségügyi problémákkal küzdő vagy a közösségi együttlétet nem igénylő rászoruló is megkapják a szükséges segítséget, legyen szó akár a meleg ételhez jutásról, bevásárlásról, gyógyszeriratról vagy -kiváltásról, gondozásról, ápolásról. Természetesen itt is nagy hangsúlyt kap az ellátottakkal kialakított jó viszony, hisz a napi tevékenységek elvégzése mellett legalább ilyen fontos a beszélgetés, a mentális gondozás, a lelki- és az egészségi állapot figyelemmel kísérése.

2021. január 1-től a család- és gyermekjóléti szolgálat, mint gyermekjóléti alapszolgáltatás az intézmény keretein belül működik tovább a településen 1 fő családsegítő alkalmazásával.

Az intézmény munkatársai az intézményt felkereső vagy ide irányított felnőttekkel és gyermekekkel foglalkoznak prevenció és korrekció céljával, melyet tanácsadási, ügyintézési és gondozási tevékenység, illetve különböző szolgáltatások közvetítése és nyújtása formájában valósítanak meg. Az intézmény tevékenységeit a helyi lakossági igények, a vonatkozó jogszabályok kötelezettségei és szakmai előírásai, továbbá a határozatlan időre szóló működési engedély alapján végzi.

3.2.2. A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások

A gyermekvédelmi törvény alapján a gyermekjóléti alapellátások célja: hozzájárulni a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, szocializációs hátrányainak csökkentéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, illetve megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

A családsegítő részben gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, de főként családsegítést végez a településen. Ezen feladatok közé tartozik a gyermeki jogokról való tájékoztatás, hivatalos ügyek, támogatások intézésének segítése. Családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés tanácsadás, illetve ezen ellátások megszervezésében, elérésében támogatás nyújtása. Szabadidős programok szervezése (klubok, szakkörök, táborok), válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása.

A családsegítési feladatok: szociális, életvezetési, mentálhigiénés tanácsadás, pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájárulás megszervezése. Családon belüli működészavarok, konfliktusok megoldásának elősegítése, kríziskezelés, valamint közösségfejlesztő programok szervezése. Munkanélküliek, adósságtterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, fogyatékosokkal élők, krónikus betegek, szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik támogatása, illetve tanácsadás nyújtása számukra. Településünkön korábban a Bakony-ér Gyermekjóléti és Családsegítő Intézmény látta el ezt a feladatot, 2021-től azonban a Gönyüi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény családsegítője végzi a feladatot.

Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést értjük. Ennek megvalósítása a bölcsődei ellátás kapcsán történhet: bölcsőde, mini bölcsőde, munkahelyi bölcsőde, családi bölcsőde formájában. Talán ez az egyik legismertebb alapellátási forma.

Településünkön a felsoroltak közül jelenleg bölcsőde működik. Azonban napközbeni gyermekfelügyelet keretében – nem nevelési-oktatási céllal – a szolgáltatás nyújtója az életkornak megfelelő napközbeni ellátást biztosíthat még

- az óvodai nevelésben nem részesülő gyermek számára,
- a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól felmentett gyermek számára,
- az óvodai nevelésben részesülő gyermek számára a kötelező óvodai nevelésben való részvételének idején kívül,
- az egyéni munkarenddel rendelkező tanuló számára,
- az iskolai oktatásban részesülő tanuló számára a kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvételének idején kívül, valamint a tanítási szünetekben, és
- az általános iskolában a tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól felmentett gyermek számára.

A napközbeni gyermekfelügyelet megszervezhető a szolgáltatást nyújtó saját otthonában, foglalkoztató által biztosított helyiségben, vagy a gyermek otthonában. Napközbeni gyermekfelügyelet húszhetes kortól annak a tanévnek a végéig nyújtható, amíg a gyermek 14., illetve sajátos nevelési igényű gyermek esetében 16. életévét betölti.

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott, a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás, a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés.

A gyermekek átmeneti gondozása

A gyermekek átmeneti gondozását – a szülő kérelmére vagy bejegyzésével – ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségi állapota, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani. A gyermek iskolai oktatását – lehetőség szerint – iskolaváltás nélkül kell biztosítani ez idő alatt.

A nevelőszülő, tevékenységét nevelőszülői hálózat keretében végzi, a helyettes szülő pedig helyettes szülői hálózat keretében vagy önálló helyettes szülőként. Településünkön egy család tagja ennek a hálózatnak 2019 novembere óta.

Helyettes szülő a családban élő gyermek átmeneti gondozását egyéni gondozási-nevelési terv alapján, saját háztartásában biztosítja.

Gyermekek átmeneti otthonában az a családban élő, nem helyettes szülőnél elhelyezett gyermek helyezhető el, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad, vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett. A gyermekek átmeneti otthona segítséget nyújt – a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – a gyermek családjába történő visszatéréséhez.

Településünkön ez a gondozási forma nincs jelen.

Családok átmeneti otthonában az otthontalanná vált szülő kérelmére együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig vagy – ha tanuló-, hallgatói jogviszonyban áll – legfeljebb 24. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére. A családok átmeneti otthona legalább tizenkettő, de legfeljebb negyven felnőtt és gyermek együttes ellátását biztosítja. Az ellátás időtartama általában maximum 1 év, indokolt esetben azonban meghosszabbítható az adott tanítási év végéig.

A családok átmeneti otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét, a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát.

Településünkön ez a gondozási forma nincs jelen.

A gyermekvédelmi alapellátások sokféleképpen igyekeznek támogatni a családok életét annak érdekében, hogy a gyermek megfelelő testi, lelki fejlődése biztosított lehessen saját családi környezetén belül. Sokan megijednek abban az esetben, ha valamilyen intézmény jelzése alapján kapcsolatba kell kerülniük a gyermekjóléti szolgálattal. Alapvető feladata a gyermekvédelemnek a támogatás, a nehézségek megoldásában segítség nyújtása, és célja pedig a családok egyben tartása, amennyiben lehetséges. A szolgáltatások igénybevétele alapvetően önkéntes, kivéve, ha a gyermek veszélyeztetettsége miatt védelembe vételre kerül sor.

4. Szolgáltatások iránti igények

Gönyüi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény

Szolgáltatás	2018	2019	2020	2021
étkezők száma	6	4	3	1
ebéd kiszállítás (megállapodással rendelkezők)	51	55	68	69
bevásárlásban való közreműködés	767	774	836	752
házi orvoshoz és egyéb eü. intézménybe szállítások száma	40	31	120	73

(megállapodással rendelkezők)				
gyógyszerek kiváltásában való közreműködés (megállapodással rendelkezők)	150	162	187	165
házi segítségnyújtást igénybe vevők száma (megállapodással rendelkezők)	24	22	27	26
nappali ellátást igénybe vevők száma	22	22	29	31
veszélyhelyzet alatt ellátottak száma (Megállapodással és az nélkül rendelkezők)	0	0	219	173

(adatszolgáltató: Gönyői Szociális Alapszolgáltatási Intézmény)

Óvoda és Bölcsőde

Szolgáltatás	2018	2019	2020	2021
gyermekek száma	Óvoda: 94 Bölcsőde: 13	Óvoda: 95 Bölcsőde: 19	Óvoda: 96 Bölcsőde: 20	Óvoda: 97 Bölcsőde: 21

(adatszolgáltató: Gönyői Kék Duna Óvoda és Bölcsőde)

Általános iskola

Szolgáltatás	2018	2019	2020	2021
tanulói létszám	234	233	234	233
napközti igénybe vevők létszáma	85	79	85	58
tanulószobát igénybe vevők létszáma	22	15	14	15
iskolai gyermekétkeztetésben részesülők létszáma	115	119	115	107

(adatszolgáltató: Gönyői Széchenyi István Általános Iskola)

5. A szociális szolgáltatások fejlesztésének főbb irányai

Évek óta az egyik fő célkitűzése az önkormányzatnak, hogy a lakossági igényfelméréseknek eleget téve idősek bentlakásos otthonát működtessen a település. Ennek előkészítéseként a régi Egészségház helyett új épületet adtak át 2020-ban, a réginek a helyére pedig elkészültek a bentlakásos otthon tervei. A beruházás megvalósítására az önkormányzatnak pályázati pézeszközökre is szüksége lenne az önerő biztosításán kívül.

A fiatal családok kérésére gyermekorvos szerződtetése is szükségessé vált. Az új Egészségház épületében a gyermekorvos fogadására ki lettek alakítva a szükséges helyiségek. Azonban szakembert nem sikerült továbbra sem szerződtetnie az önkormányzatnak.

6. Ütemterv a szolgáltatások biztosítására

Idősek bentlakásos otthona

Régi épületből a korábban ott működő egészségügyi intézmények elköltöztetése 2019-2020-ban megtörtént. Építési engedélyezési tervek elkészítése 2020-ban megtörtént.

Ennek megvalósulása már egy ideje várat magára több okból kifolyólag is. Pályázatok kiírására ezen a területen nem került sor és az önkormányzati költségvetés önmagában nem bírja el egy ilyen volumenű építkezés csak önerőből történő megvalósítását. Jelenleg az Ukrajnában zajló háború elől menekülő családok kaptak lakhatási lehetőséget az épületben.

Gyermekorvos alkalmazása

Gyermekorvosi rendelő kialakítása 2020-ban megtörtént. Gyermekorvos szerződtetése csak a körzet megfelelő létszámú kialakítása után lehetséges.

Kék Duna Bölcsőde és Óvoda bővítése

A gyorsan növekvő gyermeklétszám ismét szükségessé teszi az intézmény bővítését, mivel a csoportszobák száma már most kevésnek bizonyul. A megnövekedett gyermekszületések száma pedig előrevetíti az óvodai és bölcsődei férőhelyek iránti igények növekedését.

Készítette:
Tamás Istvánné
igazgatási előadó